

передбачити прогресивність інновацій і реалізувати їх;

- отже, підприємництво і підприємець як його ключова фігура нерозривно пов'язується на всіх етапах дослідження підприємницької діяльності. При цьому з ускладненням ринкових відносин, технологій і інтенсифікацією використання досягнень науки і техніки центр уваги в дослідженні підприємництва зміщується із сфери торгівлі, кустарного виробництва і надання посередницьких послуг у сферу інтелектуальної діяльності.

Таким чином, здійснювані в Україні економічні реформи є головною запорукою становлення та розвитку підприємництва, що є самостійним і незмінним елементом ринкової економіки, істотно впливає на структурну перебудову в економіці країни, робить певний внесок у збільшення загальних обсягів виробництва, роздрібно-товарообігу, сприяє економії та раціональному використанню ресурсів, забезпечує стимули до інноваційних процесів та високоефективної праці. Підприємництво є невід'ємною складовою будь-якої ринкової господарської системи, без якої економіка не здатна існувати.

Список використаної літератури:

1. Газуда М. В. Регіональний розвиток сфери малого підприємництва/М. В. Газуда, Н. Ю. Волощук. – Ужгород:Видавництво «ФОП Сабов А.М.», Ужгород – 254 с.

2. Підприємництво як рушійна сила суспільного прогресу : матеріали круглого столу (Київ, 1 грудня 2016 р.) / НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – Електрон. дані. – К., 2016. – 84 с. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/docs/scc/1.pdf>

Турок Яна Михайлівна,
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Менеджмент»,
Лизанець Анжела Гейзівна,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту та
управління економічними процесами
Мукачівського державного університету

УДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

В сучасному бізнес-середовищі менеджмент набуває все більшої значущості. Вчені в усьому світі намагаються знайти найбільш раціональні рішення для управління на макро- та макrorівнях. Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю аналізу ефективних зарубіжних моделей управління з метою використання їх елементів в практиці вітчизняного менеджменту.

Національна модель менеджменту зародилась в момент становлення незалежної країни та продовжує своє становлення і до сьогодні. Більшість українських менеджерів розвивали свої навички, коли ділове середовище

трансформувалось: для того, щоб вижити, вони повинні були бути дуже гнучкими, вміти швидко адаптуватися до ситуацій, що часто змінюються, бути завзятими, здатними ризикувати.

Безумовно, розвиток теорії і формування української моделі менеджменту відбувається під впливом сучасних провідних шкіл (американської, японської, європейських), а також накопиченого вітчизняного і світового досвіду. Унаслідок значного інтересу до менеджменту, викликаного економічними реформами, що проводяться в Україні, існує важлива проблема неоднорідності в сутності й змісті менеджменту. У практиці використання моделей менеджменту в Україні намітилося за своїм змістом три його різновиди [1].

Досить поширеною національною моделлю є менеджмент радянської моделі. Вона зберігається на тих підприємствах, які діють на регіональному вітчизняному ринку з традиційними продуктами. Суть і форми управління цих організацій істотно не змінилися порівняно з радянськими часами.

Інший тип менеджменту – це менеджмент здорового глузду. Він використовується в нових організаціях, керівники яких не мають спеціальної менеджерської освіти, а в кращому разі закінчили різного роду короткострокові курси. Тому вони демонструють повагу до менеджменту, але в практичній діяльності керуються здоровим глуздом.

Третій тип менеджменту представлений спільними підприємствами або зарубіжними фірмами, що діють на території України. На таких підприємствах використовуються західні моделі менеджменту. Персонал цих підприємств проходить спеціальну підготовку в галузі менеджменту в тій країні, де знаходяться засновники або головна організація. Дана модель, на нашу думку, є найбільш перспективною та вимагає додаткового вивчення успішних підходів та прийомів управління, що використовуються в інших країнах.

Заслуговує на увагу та переймання досвіду, на нашу думку, зокрема, американська та шведська моделі менеджменту. Вони за своїм змістом суттєво відрізняються, оскільки одна з них робить акцент більше на бізнес, а інша – зміщує його з економічних вигод на соціальний аспект і забезпечення якості трудового життя.

Специфіка американської моделі менеджменту обумовлена національними особливостями американців: здатністю боротися до кінця, стверджувати свою перевагу і життєвість, прагнення до швидкого успіху; увага здійснюваній справі. До останнього часу в Америці домінував одноосібний стиль управління, а на фірмах спостерігалася жорстка дисципліна і беззаперечне підпорядкування при чисто зовнішній демократичності. Американська модель характеризується наступними рисами: орієнтація на «економічну людину», дії якої підпорядковані комерційній вигоді і особистому успіху; підтримка безперервного контакту з цільовою аудиторією; надання персоналу обмеженої свободи, що заохочує їх підприємливість; джерелом підвищення ефективності праці є люди; розподіл завдань за принципом: кожен робить те, що вміє найкраще всього; запорука ефективності в простоті управління; прагнення відповідності встановленим стандартам досконалості, вимога аналогічних дій від підлеглих.

Що стосується шведської моделі, то на противагу американській, вона

зорієнтована на пріоритетну увагу бізнесу на соціальну політику, соціальну справедливість, вирівнювання доходів, усунення нерівності та побудові демократичного соціалізму, заснованого на добробуті. Шведський менеджмент базується на ідеї про те, що індивід готовий і може виконувати хорошу роботу. Менеджер вважає за краще розглядати себе в якості більше наставника, ніж керівника, і тому він часто делегує відповідальність і повноваження своєму персоналу. Сутність шведської моделі «держави добробуту» виражається в системі демократичних методів, що дозволяє кожній людині впливати на вирішення всіх питань, що стосуються його життя, що створює своєрідний психологічний клімат в колективі, відчуття причетності працівника до цілей організації.

Як американська, так і шведська модель є життєздатними та доцільними до використання їх елементів у вітчизняній практиці.

На нашу думку, для стимулювання розвитку бізнесу та активізації підприємницької діяльності українська модель менеджменту, подібно до американської, повинна перейняти або більшою мірою використовувати: орієнтацію на кінцевий результат; стимулювати здорову конкуренцію в колективі; використовувати індивідуальну відповідальність за особисті заслуги/недоліки в роботі; запроваджувати на підприємствах професійний менеджмент (залучати експертів з менеджменту для прийняття вагомих рішень); підвищувати рівень використання ІТ в управлінні тощо.

Щодо шведської моделі, то на вітчизняних підприємствах стане у нагоді розвиток таких елементів менеджменту: заохочення самостійності і творчого підходу працівників до вирішення проблем; колективне прийняття рішень; повага один до одного, підтримка духу співпраці та бажання йти на компроміси; посилення ролі профспілок у діяльності підприємства, підвищення якості соціальної політики та покращення якості трудового життя персоналу.

Таким чином, синтез національної та зарубіжних моделей менеджменту вважаємо найбільш доцільним варіантом його формування та функціонування з врахування тенденцій розвитку бізнесу, міжнародної співпраці і економічної інтеграції

Список використаних джерел:

1. Кузьменко О. Б., Хухаркін С. П. Напрямки розвитку менеджменту на підприємствах України. Наукові праці. Економіка. 2016. № 263. Т. 275. С. 97-101.
2. Орловська О.В. Формування та становлення системи менеджменту в Україні. Науковий вісник НЛТУ України. 2014. № 24 (3). С. 180-186.
3. Шостак Л.В., Болобан Є.О. Зарубіжний досвід управління персоналом. Приазовський економічний вісник. 2018. № 3 (08). С. 94-99.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>